

Đến Mỹ Trẻ

• ANH NGUYEN

Dón một người bà con đến Mỹ tị nạn năm 1991 theo diện học tập cải tạo, anh thường than thở rằng, đến Mỹ trẻ quá, trong khi thiên hạ đến trước lâu, ai cũng ổn định, có nhà có cửa cả. Trong lúc anh thì đang bơ vơ, khốn đốn, công ăn việc làm cũng chỉ mới tạm khởi đầu, bấp bênh, nhà cửa không có, tiếng anh tiếng u cũng mới lồm bồm, chưa thông. Chúng tôi khuyên anh rằng, không phải anh đến Mỹ trẻ mà phải chịu những khó khăn ban đầu. Những người đến Mỹ từ 1975 còn khổ hơn những người đến sau nhiều lần. Hồi đó, còn lạ nước, lạ cái, chưa biết gì cả, mà cũng chẳng có người nào đi trước hướng dẫn cho mình. Hoặc dân địa phương họ cũng chưa biết người Việt Nam như thế nào, có thể làm được việc hay không, có thể tin cậy được hay không để mà thuê mướn. Đi kiếm việc, cũng ngơ ngáo, không biết mình có

thể làm được hay không, có khó khăn cũng không biết hỏi ai. Những người đến sau, ít nhất cũng đã có người đi trước khai phá, họ thấy ông bạn kia làm được, thì mình cũng có thể làm được, có chi mà sợ. Mà nếu có chi khó khăn, thì hỏi han cũng dễ. Hơn nữa, kiếm việc khơi khơi thì thật quá khó, những người đến sau, được bạn bè giới thiệu công việc, mách nước, thì cũng đỡ được rất nhiều khó khăn. Còn nói về nhà cửa, sự ổn định, thì phải có thời gian, dành dụm, gom góp từ từ, bớt ăn bớt tiêu, làm thêm thứ bảy chủ nhật, để dành tiền, rồi một ngày kia, gồng mình lên đặt cọc tiền mua một căn nhà. Chứ không phải tự nhiên nó chạy đến với mình. Mua nhà thì khổ thêm, lo lắng thêm chứ chẳng được sung sướng gì cả. Mua nhà là mua thêm mối lo lắng, lo theo sự trời sứt của kinh tế, theo công ăn việc làm. Mất việc vài tháng là đi doang cả tiền gom góp trong nhiều năm, mà vương thêm vào nợ nần. Ngân hàng nó lấy mất căn nhà bán phát mãi giá rẻ rẻ. Còn công việc làm ăn, thì càng lâu càng kinh nghiệm, học thêm được nhiều điều, biết thêm được nhiều nghề, nhưng cũng không phải nhờ đó mà kiếm được việc ngon lành, kiếm được việc tốt hay không, là nhờ cơ hội may mắn, giỏi mù trời mà không may mắn thì cũng không có công việc khá. Vừa dở, vừa dốt, mà gặp may mắn, thì kiếm được việc ngon lành. Không phải chỉ có dân tị nạn Việt Nam là khổ, dân tị nạn nào cũng khổ cả. Có rất nhiều người di cư từ Nga Sô, Đông Âu qua Mỹ, họ cũng có học thức, nghề nghiệp rất cao, cả những nhà khoa học, bác học, đều phải lận đận buổi ban đầu. Tôi được biết, một ông tiến sĩ xây dựng, từng làm đến tổng giám đốc một đại công ty bên Nga, bên dưới có nhiều công ty nhỏ, đến Mỹ trong năm năm liên tiếp phải đi làm nghề quét dọn. Lo việc lau chùi nhà cầu cho một tòa nhà lâu thương mãi, ông vẫn thấy sung sướng thỏa mãn, và vẫn tin tưởng có ngày vận hên đến. Và lo trau dồi nghề nghiệp cho cái vận hên đó.

Bảo rằng đến Mỹ trẻ, tôi nghe câu than thở này từ nhiều người. Đến khi nào mới là không trẻ? Người đến 1991 thì xem như trẻ, thế thì những người chưa đi được, còn nằm bên nhà, có trẻ không? Người đi năm 1988 cũng than trẻ, đi năm 1985 cũng than trẻ, đi năm 1982 cũng